
Kwaliteitsverslag Ikaros 2018

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	1
VOORWOORD	2
PROJECT IKAROS	3
DAIDALOS VZW	5
1 Kernprocessen	9
1.1 Onthaal van de gebruiker	9
1.2 Afsluit en nazorg	9
1.3 Pedagogisch profiel.....	10
1.4 Gebruikersdossier	10
2 Resultaatgebieden	11
2.1 Cliëntresultaten	11
2.2 Medewerkersresultaten	19
2.3 Maatschappijresultaten	19
2.4 Eindresultaten.....	21
3 Verbeterprojecten en acties	22

VOORWOORD

De voorbijgaande jaren hebben ons gebracht tot waar we nu staan met project Ikaros. Er is een hele weg afgelegd en in 2018 hebben we de tijd genomen om de eerste steen te leggen aan ons Ikaros dorp.

Een dorp bestaat uit huizen met verschillende vormen en inhoud. Om te komen tot een volwaardig dorp weten we meer dan ooit dat we dit niet alleen kunnen. Het is cruciaal om onze blik te verruimen met expertise van andere diensten zoals een aannemer, elektricien, ... Verbinding, communicatie en vertrouwen in en met het steunend netwerk is hierin belangrijk!

Zoals in elke bouw start het met ideeën en ervaringen samen te brengen, deze op papier te zetten en op regelmatige basis dit alles te evalueren. Het architectenwerk van het project is een draaischrijf in het hele gebeuren.

Voor 2019 zal de binnenhuisarchitect aan de slag gaan om werk te maken van de geplande acties die voortvloeien uit dit verslag.

**CENTRUM VOOR
DUURZAAMHEID**

**DAT ZOU TOCH
IEDER HUIS
MOETEN ZIJN**

Loesje

Roelofs 1016
6601 BA Arnhem
www.loesje.nl

Bedankt aan alle medewerkers en het steunend netwerk om mee vorm te geven aan project Ikaros.

Veel leesplezier!

PROJECT IKAROS

Inleiding

In dit kwaliteitsverslag willen we verschillende onderdelen van de werking van project Ikaros onderwerpen aan een kwaliteitscontrole. Dit omdat we de kaart willen blijven trekken van integrale kwaliteitszorg.

Op deze wijze kijken we naar het geheel van de werking en hebben we oog voor de interacties en verbindingen tussen de verschillende domeinen en werkingsjaren.

Exclusief voor de lokale besturen, die project Ikaros financieren, hebben we een overzicht van het proces weergegeven¹.

Situering van de organisatie

Project Ikaros is ingebed in Daidalos vzw. De Vlaamse overheid (Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin) erkent Daidalos vzw als organisatie binnen Bijzondere Jeugdzorg voor het aanbod:

- Contextbegeleiding;
- Dagbegeleiding in groep;
- Contextbegeleiding in functie van crisis (Crisishulp aan Huis);
- Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen;
- Contextbegeleiding in functie van positieve heroriëntering.

Missie

Wij bieden aanklampende hulp aan kinderen en jongeren in en met hun brede context.

Vanuit de idee van samenredzaamheid streven we naar een optimale lokale samenwerking.

Op deze manier dragen we in crisissituaties bij aan de ontwikkelingskansen, de opvoeding en het welzijn van kwetsbare kinderen en jongeren; zowel binnen de gezins-, school- als vrije tijdscontext. Samen met hen streven we naar een positieve verandering.

Onze hulpverlening kan enkel plaatsvinden als de leefsituatie voldoende veilig is.

We geloven in de krachten van iedere minderjarige en zijn context.

Door de financiële ondersteuning van lokale overheden kunnen we een maatschappelijke hulpverleningsopdracht waar maken.

---

¹ Zie bijlagen

Visie

Ikaros staat voor laagdrempelige, kortdurende, intensieve en mobiele hulp.

Deze hulp is mogelijk in Houthalen-Helchteren (6), Heusden-Zolder (2), Beringen (3) en Dilsen-Stokkem (1).

Er wordt methodisch gewerkt zodat het gezin situaties zelf in handen kan nemen en tot een voor hen werkbare oplossing kan komen. Dit met het oog op het verhogen van de zelfredzaamheid. De verantwoordelijkheid wordt in het gezin gelaten.

De volgende begrippen staan hierbij centraal.

- Emancipatorisch;
- Empowerment;
- Netwerking vanuit integrale benadering;
- Flexibiliteit van de gezinsmedewerker op inhoudelijk en praktisch vlak.

Elke situatie mag de situatie zijn, tenzij de veiligheid van het gezin in gevaar is.

‘Goed genoeg ouderschap’ staat centraal.

Ikaros zet in op het realiseren van partnerschappen met lokale overheden.

Het project streeft naar continue bestaanszekerheid.

Samenstelling Algemene Vergadering en Raad van Bestuur

De Algemene Vergadering bestaat hoofdzakelijk uit personeelsleden van de vzw. Deze samenstelling illustreert de intentie om de personeelsequipe ook actief te betrekken in het organisatorische luik van de organisatie. Vanuit de Algemene Vergadering wordt de Raad van Bestuur samengesteld.

Financieel beleid

Project Ikaros wordt gefinancierd door 4 lokale besturen (Houthalen-Helchteren, Heusden-Zolder, Beringen en Dilsen-Stokkem) voor 13 kortdurende, intensieve crisisbegeleidingen aan huis. In Houthalen-Helchteren zijn dat 6 begeleidingen, 2 in Heusden-Zolder, 3 in Beringen en Dilsen-Stokkem heeft een verdubbeling van begeleidingen gefinancierd, daar kunnen we 2 gezinnen begeleiden.

In 2019 wordt door de lokale besturen een meerjarenplan opgemaakt. Deze periode grijpen we als kans om project Ikaros bekend te maken bij andere lokale besturen. Met deze actie hopen we meer gezinnen te kunnen begeleiden en zo ook het draagvlak van het project te vergroten.

Via de website “cijfers in Limburg” wordt er een beknopt onderzoek gedaan, wat richtinggevend kan zijn bij de profilering van project Ikaros bij andere lokale besturen. Items waar we rekening mee houden zijn armoedecijfers en kwetsbare gezinnen.

In 2018 heeft project Ikaros geen effect mogen ondervinden van de samenwerkingsverbanden 1Gezin-1Plan (1G-1PL). Drie van de vier lokale besturen die project Ikaros financieren, en die bij het samenwerkingsverband West-Limburg horen, kunnen niet rekenen op extra financiële overheidssteun. Er werd wél een start gemaakt om de bestaande en gekende diensten meer te laten samenwerken wat cliënten ten goede zou moeten komen.

Enkel Dilsen-Stokkem valt binnen het samenwerkingsverband van de “Plantrekkers”. Vanuit deze hoek is er nog geen overlegmoment gevraagd over hoe onze expertise kan bijdragen tot het geheel van de jeugdhulp.

Daar project Ikaros grotendeels kansarme gezinnen begeleidt, voorziet ze beperkte financiële middelen voor concrete praktische hulp. Dit kan gaan over het aankopen van een matras, voeding, een pan, bestek, ... Het wordt pas voorzien na onderzoek van het eigen en professionele netwerk en het doorlopen van een interne toewijzingsprocedure.

Door de staptocht van Thomas Eerdekens kan project Ikaros rekenen op financiële steun voor concrete praktische hulp, waarvoor onze oprechte dank.

Project Ikaros in verbinding

Aangezien project Ikaros gesubsidieerd wordt vanuit de gemeenten Houthalen-Helchteren & Heusden-Zolder en de steden Beringen & Dilsen-Stokkem blijft netwerking en profilering centraal staan binnen onze werking. We blijven elk jaar streven naar een goede inbedding van project Ikaros binnen de sociale kaart, met het oog op de vier samenwerkingspartners.

Zo zijn er heel wat overlegmomenten waaraan project Ikaros deelneemt om ons project toe te lichten, onze expertise mee te geven in casussen van andere diensten, face-to-face contacten te onderhouden met andere partners of diensten en kennis te hebben van andere projecten.

Voorbeelden hiervan zijn: puzzeluurtsjes, casusuurtjes, wijkteams, hulpverleningsoverleg binnen het OCMW, ...

Naast onze vaste overlegmomenten vinden we het belangrijk om project Ikaros samen te dragen in de bredere context. Zo organiseren we voorstellingen op onze dienst om mensen kennis te laten maken met de werking en ons werkingsgebied. Op vraag van organisaties zijn we steeds bereid om ons project toe te lichten bv. aan de huisartsenkring.

Uiteraard blijven we in dit alles de verbinding met scholen en CLB's hoog in het vaandel dragen, daar waar we met eenzelfde doelgroep werken en we de handen in elkaar kunnen slaan om zowel op school als in de gezinscontext te begeleiden. In de toekomst willen we ons meer richten op de verbinding en samenwerking tussen project Ikaros en CLB's, zonder de rol van de school uit het oog te verliezen.

Ikaros binnen Daidalos

Project Ikaros bestaat niet op zich, het wordt ondersteund door een hele vzw. Nu ligt bij project Ikaros de focus op het wissellen tussen de dagbegeleiding in groep met geweldloos verzet als methodiek en het team van Crisishulp aan Huis (CaH) met de Families First expertise.

Bij een aanmelding van een gezin wordt er door de inhoudelijke coördinatoren en de gezinsmedewerkers een keuze gemaakt welke methodiek het beste past bij de nood van het gezin. Inhoudelijke coördinatoren worden wekelijks nauw betrokken bij de vooruitgang van de begeleiding, ondersteunen de gezinsmedewerker om de focus te houden op de gekozen methodiek en nemen de tijd om stil te staan bij het welzijn van de gezinsmedewerker. Zowel team CaH als team Dagcentrum werpen wekelijks een kritisch blik op het begeleidingstraject in het gezin.

Daarnaast kan de gezinsmedewerker 24/24u beroep doen op telefonische 'back-up'. Deze ondersteuning wordt gedragen door de verschillende inhoudelijke coördinatoren uit verschillende werkvormen.

De verschillende invalshoeken worden ook ervaren in de gemixte intervisies. Deze worden viermaal per jaar intern georganiseerd over alle werkvormen heen. Inhoudelijk worden gezinsmedewerkers gevoed door vormingen die georganiseerd zijn vanuit de vzw. Het voorgaande jaar lag de focus op het implementeren van 1G-1PL.

Vanaf 2018 wordt project Ikaros gedragen door twee gezinsmedewerkers. Zowel op inhoudelijk als op organisatorisch vlak geeft dit mogelijkheden. Inhoudelijk zal de specifieke expertise van elke gezinsmedewerker van bovenbeschreven methodieken een meerwaarde zijn waardoor ze elkaar kunnen ondersteunen in het wisselen. Dit zorgt dat het financieren van externe vorming meer voor de hand liggend is. Zo brengen gezinsmedewerkers groeiende expertise met zich mee uit hun andere halftijdse tewerkstelling.

Organisatorisch geeft deze keuze meer ruimte naar bereikbaarheid voor aanmelders en lokale besturen, en kan het project meer stabiliteit voor de dag leggen.

Op regelmatige basis vindt er organisatorische ondersteuning plaats i.s.m. de teamcoördinator. Er wordt stilgestaan bij de krachten en hindernissen van de werkvorm, werkplanning wordt onder de loep genomen en externe contacten worden besproken.

VeiligheidsOndersteunend Beleid (VOB)

Het VOB is een methodiek binnen het personeelsbeleid en begeleidingswerk van Daidalos vzw en heeft als doel zorg en veiligheid te bieden en waar nodig te verhogen.

Er zijn preventieve, concrete richtlijnen ter verhoging van de veiligheid en specifieke richtlijnen bij een gevoel of voorval van onveiligheid in het begeleidingswerk opgenomen.

Met de registratie hebben we een zicht op de aard en de frequentie van de incidenten die zich voordoen.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen:

- Ernstige gebeurtenis vb. onrustwekkende verdwijning;
- Grensoverschrijdend gedrag (GOG) t.a.v. de gezinsmedewerker vb. verbale agressie/bedreiging, ...;
- Moeilijke hulpverleningssituaties vb. huiselijk geweld, emotionele mishandeling, ...

Voor project Ikaros zien we volgende cijfers:

	2014	2015	2016	2017	2018
Ernstige gebeurtenis	0	0	0	1	1
Grensoverschrijdend gedrag (GOG)	3	1	0	0	0
Moeilijke hulpverleningssituaties (MH)	7	12	15	15	9

De ernstige gebeurtenis van 2017 werd geregistreerd in 2018 en werd niet vermeld in de bespreking van vorig jaar. De twee ernstige gebeurtenissen hebben betrekking op een ernstig feit van GOG t.a.v. een minderjarige met fysieke en psychische schade en een onrustwekkende verdwijning.

Ook dit jaar werd er geen grensoverschrijdend gedrag t.a.v. de medewerker geregistreerd.

Bij de moeilijke hulpverleningssituaties zien we na twee jaar terug een daling. Het gaat over 9 moeilijke hulpverleningssituaties in 5 unieke gezinnen. In 4 situaties was de gezinsmedewerker zelf aanwezig, in 5 situaties kregen zij de verhalen te horen. In 38% van de begeleide gezinnen komen er moeilijke hulpverleningssituaties voor.

In onderstaande tabel wordt de aard van de moeilijke situaties weergegeven, apart voor volwassenen en jongeren en dit voor de afgelopen 5 jaar. Per moeilijke situatie kunnen er meerdere categorieën aangeduid worden.

DOOR VOLWASSENEN:	2014	2015	2016	2017	2018
Emotionele mishandeling van kinderen		1		1	2
Huiselijk geweld naar kinderen toe				1	1
Seksueel GOG/misbruik t.a.v. minderjarigen	1				
Verwaarlozing v/d kinderen bv. hygiëne	2	2		4	1
Extrafamiliale kindermishandeling			1		
Huiselijk geweld onder volwassenen		2	2	3	
Ernstige verbale agressie		1	4		3
Intimidatie door houding of dieren bv. neerbuigendheid, manipulatie, denigreren		3	2	1	
Blokken van uitgang (gijzeling)			1		
Zelfmoordgedachten, -dreiging, -poging	1		2		
Maatschappelijke regelovertredingen			1		
Anderen				3	2
TOTAAL	4	9	13	13	9

Emotionele mishandeling en ernstige verbale agressie, werden dit jaar het meest geregistreerd. Ook andere thema's worden onder de aandacht gebracht.

DOOR MINDERJARIGEN:	2014	2015	2016	2017	2018
Huiselijk geweld t.a.v. ouders	1	1	3		2
Psychische mishandeling t.a.v. ouders	1				1
Fysiek, materieel geweld tussen minderjarigen onderling	1				1
Psychische mishandeling tussen minderjarigen onderling					1
Seksueel GOG/misbruik	2		1		
Verbale agressie		1		1	1
Intimidatie door houding of dieren (bv. neerbuigendheid, manipulatie, denigrerende houding)		1	1		
Vandalisme				1	
GOG via sociale media (cyberpesten, sms, ...)				1	
Zelfmoordgedachten, -dreiging, -poging					2
Druggebruik, verslavingsproblematiek	1				
Maatschappelijke regelovertredingen	2				
Racistische/seksistische uitspraken				2	
Anderen : weglopen, parentificatie				2	
TOTAAL	8	3	5	7	8

We zien hier opnieuw andere situaties die gemarkeerd worden nl. huiselijk geweld t.a.v. ouders, zelfmoordgedachten, -dreiging, -poging, verbale agressie, psychische mishandeling t.a.v. ouders en tussen minderjarigen onderling.

We werken in moeilijke, veranderlijke opvoedingssituaties, "het hoort bij de job" en het blijft belangrijk om deze moeilijke situaties te markeren.

De Ikarosmedewerkers ervaren hierin steun en zorg van de werkbegeleiders, de teamcoördinator en de teams.

1 Kernprocessen

1.1 Onthaal van de gebruiker

- Aanmeldingen

Naar de toekomst toe willen we onze aanmeldingsprocedure up-to-date houden; we hanteren hierbij het denkkader van 1G-1PL. Vanuit dit denkkader hechten we er veel belang aan dat het aanmeldingsformulier door de cliënt en eventueel samen met de aanmelder wordt ingevuld. Het aanmeldingsformulier is sinds 2018 terug te vinden op de website van Daidalos vzw.

- Contactpersonen/aanmelders

We blijven zoeken naar nieuwe aanmelders. Wanneer we met nieuwe partners samenwerken, spreken we hen actief aan en bevragen we of zij in onze mailingslijst willen opgenomen worden. Zo blijven zij op de hoogte van nieuwe open plaatsen en kan project Ikaros nog breder uitgedragen worden. Dit betekent dat de drempel voor een aantal gezinnen verlaagd kan worden om in te stromen in ons project. Anderzijds willen we hier ook kritisch voor blijven: hoe meer meldingen we ontvangen, hoe meer gezinnen we moeten teleurstellen gezien onze beperkte begeleidingscapaciteit.

- RTJ-punt (rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp)

Binnen het RTJ-punt houden we de vinger aan de pols. We blijven ons kenbaar maken wanneer er open plaatsen zijn en bekijken of er gezinnen vanuit hun wachtlijst kunnen doorstromen naar project Ikaros. We zijn van mening dat we een eerste laagdrempelige stap binnen de hulpverlening kunnen zijn. Dit past binnen de visie van 1Gezin-1Plan.

1.2 Afsluit en nazorg

- Nazorg

Voor sommige gezinnen is het nodig om een nazorgtraject aan te bieden. De registratie geeft aan dat slechts bij een minderheid van de begeleidingen in 2018 dit effectief nodig is geweest. Deze cijfers bevestigen dat we ons doel van 2018 bereikt hebben: de kritische afweging maken bij het al dan niet aanbieden van nazorg. We streven ernaar om krachtgericht te werken waarin wij op de achtergrond verdwijnen en het gezin zelfstandig verder kan met de aangereikte tools. Wij geloven dat gezinnen door het inzetten van hun krachten goed kunnen doorgroeien in hun proces. Daarnaast is het realiseren en versterken van een steunend netwerk rond het gezin tijdens de begeleiding ook een reden om geen nazorg aan te bieden. Het gezin doet immers in eerste instantie beroep op het netwerk wanneer nodig.

- Aanmelder aanwezig bij afsluiting

Om vervolghulp of opvolging te kunnen installeren is een betrokken aanmelder een meerwaarde. We verwachten zoals voorheen dat de aanmelder aanwezig is op het eindgesprek om het vervolgtraject verder te kunnen installeren en op te volgen. Wanneer het gezin zelf aanmeldt, probeert project Ikaros, daar waar nodig, een hulpverlener te betrekken die deze opdracht op zich kan en wil nemen. We denken hierbij aan bv. een zorgleerkracht, CLB-medewerker, preventiewerker, ... We hebben hierbij oog voor de krachten van het gezin.

1.3 Pedagogisch profiel

- Uitschrijven pedagogisch profiel

Binnen de vzw zijn we aan de slag met het uitschrijven van een pedagogisch profiel binnen elke werkvorm. Dit heeft ons overtuigd om ook voor project Ikaros in 2019 na te denken over ons pedagogisch profiel. Hier zal volgend jaar een start in gemaakt worden.

Wat we zeker willen meenemen in het pedagogisch profiel is dat we bewust gekozen hebben om begeleidingen niet op te starten in de zomervakantie. Er zijn op dat moment geen schoolse problematieken. We hebben het effect kunnen waarnemen in de weinige aanmeldingen doorheen die periode.

- Focus op technieken

Door de complexe gezinscontexten blijven we inzetten op het bewust selecteren van technieken voor het gezin. Doordat project Ikaros nu gedragen wordt door twee gezinsmedewerkers uit verschillende teams, hebben we de kans om te wisselen en nieuwe technieken en methodieken te verkennen en toe te passen bv. geweldloos verzet.

Met onze verbeteractie rond 'het begrijpelijk maken van de veiligheidslijsten voor gezinnen' zijn we in 2018 aan de slag gegaan. We hebben gezinnen uitgenodigd om de veiligheidslijsten samen te analyseren zodat ze kunnen herwerkt worden.

Eén gezin is op onze uitnodiging ingegaan en er is gesproken over het doel van de veiligheidslijsten, de vertaling en diepgaandere analyse rond inhoud en weergave. Dit resulteerde in het niet aanpassen van de taal maar een duidelijke uitleg geven bij het samen invullen van de lijsten.

Elke gezinsmedewerker die deze tool gebruikt, moet vanuit dezelfde bril en achtergrond de vertaling kunnen maken naar gezinnen. Daarom willen we binnen project Ikaros en het Crisishulp aan Huis team een handleiding maken. Dit wordt een verbeteractie in 2019.

- Werkgroep Ikaros

Door alle bovenstaande veranderingen en het inwerken van twee gezinsmedewerkers hebben we ervoor gekozen om werkgroep Ikaros 'on hold' te zetten in 2018. We nemen 2019 als start om deze werkgroep terug op te richten. We willen hierbij breder kijken dan enkel interne personen door lokale besturen te laten deelnemen.

1.4 Gebruikersdossier

- Registratie

In 2018 is de registratie in een nieuw jasje gestoken om op een meer efficiënte manier te kunnen registreren en vooral om van hieruit vlotter analyses te kunnen maken. We zijn hiermee aan de slag gegaan en zullen op regelmatige basis opnieuw evalueren en bijsturen.

2 Resultaatgebieden

2.1 Cliëntresultaten

(Cijfer)gegevens van & over de begeleide gezinnen

Origine

Origine	Aantal 2014	Aantal 2015	Aantal 2016	Aantal 2017	Aantal 2018
Belgisch	3 (25%)	6 (50%)	3 (25%)	3 (25%)	3 (23%)
Italiaans	1 (8%)	1 (8%)	0	0	1 (8%)
Marokkaans	3 (25%)	1 (8%)	2 (17%)	2 (17%)	4 (31%)
Turks	2 (17%)	2 (17%)	4 (33%)	3 (25%)	1 (8%)
Frans	0	1 (8%)	0	0	0
Servisch	0	1 (8%)	1 (8%)	0	0
Gemengd	3 (25%)	0	1 (8%)	2 (17%)	3 (23%)
Spaans	0	0	1 (8%)		0
Bulgaars				2 (17%)	0
Nederlands	0	0	0	0	1 (8%)

Sinds 2015 hebben we opnieuw een meer diverse groep van gezinnen omtrent hun origine. De laatste jaren blijven gezinnen met een Belgische origine stagneren. Wat opvallend is, is dat gezinnen met een Marokkaanse origine en gemengde origine opnieuw zijn toegenomen.

De meeste gezinnen waren de taal machtig genoeg om zonder extra ondersteuning begeleidingsgesprekken te voeren. Bij de enkele opvoedingsverantwoordelijken die de Nederlandse taal niet machtig waren, is eigen netwerk gebruikt om te ondersteunen/vertalen.

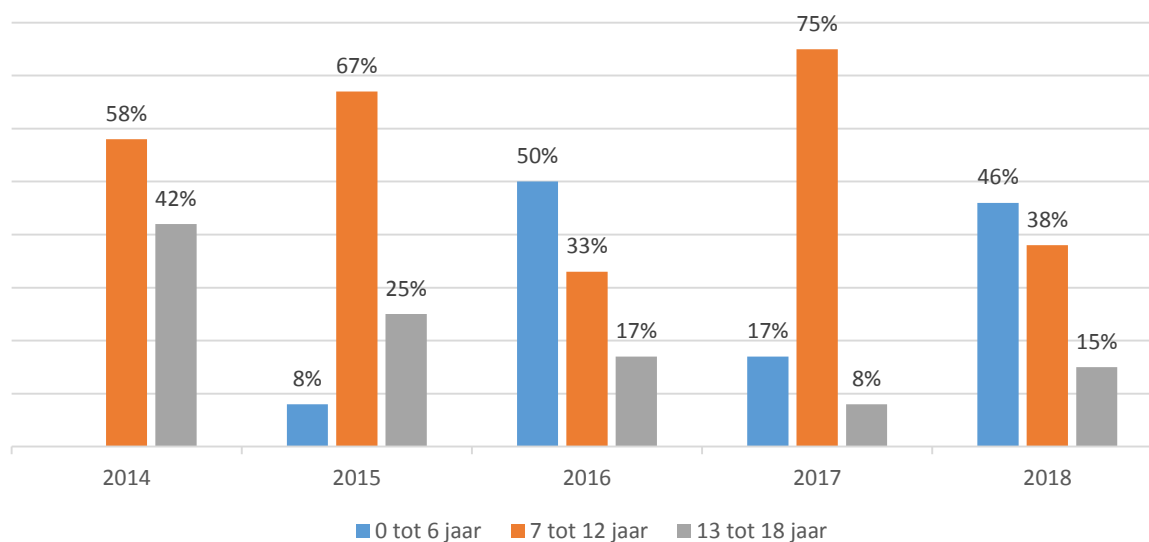
Gezinssamenstelling

Gezinssamenstelling	Aantal 2014	Aantal 2015	Aantal 2016	Aantal 2017	Aantal 2018
Oorspronkelijke gezinssamenstelling	4 (33%)	5 (42%)	6 (50%)	4 (34%)	5 (38%)
Eénoudergezin moeder	3 (25%)	3 (25%)	4 (33%)	8 (67%)	2 (15%)
Eénoudergezin vader	2 (17%)	0	0	0	1 (8%)
Nieuw samengesteld gezin	3 (25%)	4 (33%)	2 (17%)	0	4 (31%)
Adoptie/pleeggezin	0	0	0	0	1 (8%)

Ten opzichte van 2017 zien we een stijging bij de nieuw samengetelde gezinnen en blijft het aantal kerngezinnen goed vertegenwoordigd. De éénoudergezinnen zijn aanzienlijk afgenomen in 2018. Ook hebben we voor het eerst gewerkt met een pleeggezin. Dit was een positieve ervaring waarbij ook de biologische ouders betrokken werden in het proces en bij de aanpak.

Leeftijd van de begeleide jongere (uitgedrukt in absolute resultaten)

Leeftijdscategorie	2014	2015	2016	2017	2018
0 tot 6 jaar	0	1 (8%)	6 (50%)	2 (17%)	6 (46%)
7 tot 12 jaar	7 (58%)	8 (67%)	4 (33%)	9 (75%)	5 (38%)
13 tot 18 jaar	5 (42%)	3 (25%)	2 (17%)	1 (8%)	2 (15%)
Totaal	12	12	12	12	13

In 2018 zien we een verschuiving in de leeftijd van de aangemelde jongeren. De leeftijd is gedaald naar peuter- en kleuterleeftijd. Een verklaring hiervoor is dat ons prioriseringscriterium 'geen hulpverlening betrokken' meer voorkomt bij het jonge kind.

Een hypothese bij ons stelt dat een hulpverlener hulp bij jongere kinderen eerder als 'preventie' ziet, om op die manier een intensievere of ingrijpendere begeleiding op lange termijn te voorkomen.

Onderwijsniveau van de begeleide kinderen

Statuut	Totaal 2014	Totaal 2015	Totaal 2016	Totaal 2017	Totaal 2018
Kleuteronderwijs	0	1 (8%)	6 (50%)	2 (17%)	4 (31%)
Lager Onderwijs	7 (58%)	8 (67%)	4 (33%)	6 (50%)	5 (38%)
Buitengewoon Lager Onderwijs	1 (8%)	0	0	3 (25%)	1 (7%)
Algemeen Secundair Onderwijs	0	1 (8%)	0	0	0
Technisch Secundair Onderwijs	3 (25%)	0	2 (17%)	0	1 (7%)
Beroeps Secundair Onderwijs	1 (8%)	1 (8%)	0	1 (9%)	1 (7%)
Buitengewoon Secundair onderwijs	0	0	0	0	1 (7%)
Deeltijds Onderwijs	0	1 (8%)	0	0	0
Totaal	12	12	12	12	13

We kunnen besluiten dat, ondanks een afname, de grootste groep van de begeleidingen in het lager onderwijs blijft, hierbij zien we een afname in het buitengewoon lager onderwijs. Als tweede volgt het kleuteronderwijs en als laatste het secundair onderwijs.

Aanmeldingsproblematieken

Vanuit alle meldingen in 2018 zien we dat agressie de meest vertegenwoordigde meldingsproblematiek is. Als tweede zien we emotionele problemen. Deze twee factoren bestaan zelden op zichzelf. In combinatie met de overige problematieken die we terugvinden in de brede gezinscontext, zien we dat we onze voornaamste doelgroep van multiprobleemgezinnen blijven bereiken.

De problematieken op diverse levensdomeinen maken dat de moeilijkheden niet ophouden bij de voordeur van de gezinswoning. Vaak hebben de moeilijkheden in de thuiscontext ook hun uitwerking in de schoolse context. Het is met dat gegeven dat Ikaros aan de slag blijft gaan en is tevens een verklaring waarom de specifieke schoolse problematieken een minder groot aandeel lijken op te nemen.

Vervolghulp

Onderstaand krijgt u een overzicht welke vervolghulp reeds lopend is in gezinnen en welke hulp besproken wordt tijdens de begeleiding. We maken hierbij een onderscheid tussen vervolghulp voor jongere, ouders en gezin.

Eén gezin kan zonder vervolghulp verder.

VOOR DE JONGERE	Reeds lopend bij opstart	Vanuit besproken vervolghulp		
		Gestart	Op wachtlijst	Geen actie ondernomen
Agentschap Jongerenwelzijn (AJW, BJB)	0	0	4	2
Algemeen Welzijnswerk	1	0	0	1
Geestelijke Gezondheidszorg (CGGZ/KPC/CKP)	4	1	1	2
Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB)	2	2	0	1
Kind & Gezin (K&G, CKG)	0	0	1	0
Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)	0	0	0	0
Gemeentelijke/provinciale initiatieven	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0
TOTAAL	7 (32%)	3 (14%)	6 (27%)	6 (27%)

Hier zien we terugkomen dat we meer gezinnen begeleid hebben waar een GGZ-problematiek aanwezig is. In deze gezinnen wordt er op twee sporen gewerkt. Vanuit geestelijke gezondheidszorg wordt de focus gelegd op het emotionele stuk, project Ikaros voegt in op andere domeinen waar het gezin nood aan heeft.

Als we onze ogen richten op de besproken vervolghulp in een Ikaros-begeleiding, zien we dat er slechts 20% (3) kunnen opstarten tijdens de begeleiding. En dit met de vaststelling dat project Ikaros zich vooral richt op projecten die in het werkingsgebied actief zijn. Bij 40% is er geen actie ondernomen. Dit heeft grotendeels te maken met het feit dat gezinnen hiermee niet akkoord gaan of dat de aanmelder nog geen actie heeft ondernomen. En 40% wacht op de gepaste vervolghulp.

VOOR DE OUDERS	Reeds lopend bij opstart	Vanuit besproken vervolghulp		
		Gestart	Op wachtlijst	Geen actie ondernomen
Agentschap Jongerenwelzijn (AJW, BJB)	0	0	0	0
Algemeen Welzijnswerk	0	1	0	1
Geestelijke Gezondheidszorg (CGGZ/KPC/CKP)	3	2	1	1
Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB)	0	0	0	0
Kind & Gezin (K&G, CKG)	0	0	0	3
Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)	0	0	0	0
Gemeentelijke/provinciale initiatieven	1	0	0	1
Andere	1	0	0	0
TOTAAL	5 (33%)	3 (20%)	1 (7%)	6 (40%)

Ook bij de ouders komt de GGZ-problematiek terug en zien we dat zij al vaak betrokken zijn voordat onze begeleiding start.

We bespreken de werking van de opvoedingswinkel als back-upplan. Dit verklaart het hogere getal bij 'geen actie ondernomen' in de sector Kind en Gezin. Na het einde van de begeleiding voelen deze gezinnen zich krachtig genoeg om er zelf mee aan de slag te gaan.

Wanneer we specifiek vanuit de besproken vervolghulp deze tabel analyseren zien we dat 30% kan opstarten tijdens de begeleiding. 10% staan op de wachtlijst en bij 60% is geen actie ondernomen rond de geadviseerde vervolghulp. Een hypothese is dat ouders de noden van het kind naar voren schuiven en hierin eerst verandering willen zien. Hierbij is de valkuil dat ze zichzelf wegcijferen en de contextuele benadering niet meenemen.

VOOR HET GEZIN	Reeds lopend bij opstart	Vanuit besproken vervolghulp		
		Gestart	Op wachtlijst	Geen actie ondernomen
Agentschap Jongerenwelzijn (AJW, BJB)	2	0	3	3
Algemeen Welzijnswerk	1	1	0	0
Geestelijke Gezondheidszorg (CGGZ/KPC/CKP)	1	1	1	1
Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB)	1	0	0	0
Kind & Gezin (K&G, CKG)	0	0	0	0
Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)	0	0	2	0
Gemeentelijke/provinciale initiatieven	1	1	0	0
Andere	1	0	0	1
TOTAAL	7 (33%)	3 (14%)	6 (29%)	5 (24%)

Met de focus op besproken vervolghulp zien we dat reguliere contextbegeleiding of een vorm van contextbegeleiding binnen het VAPH vooral besproken wordt. Bij contextbegeleiding binnen het VAPH gaat dit meestal over Limburgse Stichting Autisme of Dienst Ambulante Begeleiding.

Algemeen zien we dat 21% van de besproken vervolghulp tijdens de begeleiding al opstart. Er wordt in 36% geen actie ondernomen en 43% is nog wachtend.

Bij 'andere' is er onder meer gekeken naar eigen netwerk om het gezin verder te ondersteunen en is er doorverwezen naar de Consulenterwerking Autisme Spectrum Stoornissen.

Tevredenheid van de betrokken jongeren en opvoedingsverantwoordelijken

De vragenlijsten zijn afgegeven aan alle personen die een doel gesteld hebben doorheen onze begeleiding.

We spreken van opvoedingsverantwoordelijke omdat we met diverse gezinssamenstellingen gewerkt hebben, namelijk: alleenstaande ouders, tantes, oma's & opa's, ... In sommige gezinnen waren er meer dan twee opvoedingsverantwoordelijken betrokken.

Bij de jongeren maken we een onderscheid tussen de aangemelde jongeren en hun broers en zussen. We vinden het belangrijk om alle kinderen in het te begeleiden gezin te beluisteren over hun kijk op de leefsituatie thuis.

Bij einde hulpverlening

INGEVULDE VRAGENLIJSTEN	
Opvoedingsverantwoordelijke	22/24 (92%)
Aangemelde jongere	7/13 (54%)
Broers en zussen (brussen)	7

De sterke daling bij de vragenlijst van de aangemelde jongere ten aanzien van vorig jaar heeft te maken met de jonge leeftijd van de aangemelde jongeren. Van de 7 aangemelde jongeren die de vragenlijsten hebben ingevuld, is vier keer de vragenlijst -12 jaar gebruikt.

Uit de vragenlijsten van de opvoedingsverantwoordelijken kunnen we de volgende zaken concluderen:

Een verrassende conclusie is dat alle ouders unaniem tevreden zijn over onze manier van kennismaken. Elke ouder scoort dat er een goede uitleg is gegeven over onze werkvorm, dat er gewerkt is rond de vooropgestelde doelen, dat wij een steun waren voor alle betrokken gezinsleden, dat we rekening hebben gehouden met hun gezinscultuur en dat we voldoende informatie hebben teruggekoppeld na extern overleg.

Wanneer het gaat over de begeleiding zelf, zijn er wel enkele verschillen op te merken in de ervaring van ouders. 17 opvoedingsfiguren geven aan dat de intensiteit goed was. De 4 overige vonden 6 weken te kort, slechts ééntje gaf aan dat de begeleiding te lang was.

De personen die aangaven dat onze begeleiding te kort was, stelden een minder intensieve begeleiding voor, die meer gespreid was over een langere termijn, dus geen dagelijkse huisbezoeken. Of ze kwamen met het idee om de nazorgperiode te verlengen zodat er dan aan een afbouw gewerkt kan worden.

Als het gaat over het aantal gesprekken, de duur van de gesprekken en de planning van de huisbezoeken kunnen we concluderen dat 3/4de van de opvoedingsfiguren hier tevreden over was.

Door in 2018 een aanpassing aan de vraag rond technieken te doen, zien we een positieve evolutie hierin. We zien dat 18 opvoedingsfiguren aangeven onze technieken onthouden te hebben. De andere 4 personen hebben deze vraag niet ingevuld. De meest onthouden technieken zijn: stappenplannen, onze basistechnieken, ik-boodschappen, afsprakenlijst en probleemcirkels.

Als we gaan kijken op resultaatsgebied zien we dat 21 van de 22 gezinnen bevestigen dat het thuis beter gaat op het einde van onze begeleiding. Op vlak van het schoolse stuk merken we meer verdeeldheid. Daar geven 15 opvoedingsverantwoordelijken aan dat het beter gaat op school met hun kind. 6 personen geven aan dat het onveranderd is en ééntje heeft deze vraag niet ingevuld.

We zien ten aanzien van vorig jaar een stijging in het aantal opvoedingsfiguren die beroep gedaan hebben op onze telefonische permanentie in crisis. In 2018 is hier 7 keer gebruik van gemaakt en werd dit als positief ervaren.

We stellen het erg op prijs dat 12 opvoedingsfiguren hun vragenlijst afronden met een dankwoord, positieve noot over de gezinsmedewerker en/of begeleiding.

Uit de vragenlijsten van de jongeren en hun broers en zussen kunnen we volgende zaken concluderen:

Net zoals vorig jaar zien we dat er vooral gezinnen met jongere kinderen begeleid zijn. Hierdoor hebben we meer gebruik gemaakt van de vragenlijsten -12 jaar. Dit maakt dat niet elk aspect uit de gewone vragenlijst is bevraagd bij deze doelgroep.

Doorheen onze begeleiding is op regelmatige basis ook met de broers en zussen gewerkt. De leeftijd van de broers en zussen die de vragenlijsten ingevuld hebben, lag onder de 12 jaar.

Van de vragenlijsten die zijn ingevuld (3) door de aangemelde jongeren +12 jaar, kunnen we besluiten dat alle jongeren unaniem tevreden zijn over onze manier van kennismaken, de duur van de begeleiding en de planning van de huisbezoeken (100%). Voor één jongere was het aantal gesprekken te veel en duurden ze te lang. Over de begeleiding geven ze unaniem aan dat de thuis- en schoolsituatie verbeterd is op het einde van onze begeleiding.

Als het gaat over de technieken, geven 2 jongeren aan dat ze technieken onthouden hebben, eentje heeft deze vraag niet ingevuld. We zien dan dat de gegeven en onthouden technieken erg uiteenlopend

zijn. Zowel de basistechnieken zitten erin als een keuzematrix, ik-boodschappen, afsprakenlijsten, stappenplannen, ...

Als we kijken naar onze telefonische permanentie, zien we dat één jongere er gebruik van gemaakt heeft.

Van de vragenlijsten die zijn ingevuld (4) door de aangemelde jongeren -12 jaar, kunnen we besluiten dat alle jongeren aangeven dat ze alles hebben kunnen zeggen wat ze wilden, dat ze zich gehoord voelden, dat het thuis beter gaat en ze zelfs zonder verdere hulpverlening verder kunnen. 3 van de 4 jongeren geven aan dat wij een goede uitleg hebben gegeven over de werking van ons project. De helft van de jongeren geven aan dat ze niet weten of ze voldoende individuele gesprekken hebben gehad.

Als het gaat over de technieken bij de -12-jarigen, zien we dat 3 van de 4 jongeren hun basistechnieken onthouden hebben. Opnieuw kan één jongere hier geen antwoord op geven.

Van de vragenlijsten die zijn ingevuld (7) door de betrokken broers en zussen, kunnen we besluiten dat alle 7 jongeren zich gehoord voelden. 6 van de 7 broers en zussen geven aan dat er voldoende afwisseling was tussen individuele gesprekken en gezinsgesprekken. 2 jongeren kunnen hier geen antwoord op geven, 1 jongere gaf aan dat er meer nood was aan individuele gesprekken.

5 broers en zussen geven aan dat ze vanuit de begeleiding vooral de basistechnieken en afsprakenlijst onthouden hebben.

Ondanks dat 6 van de 7 broers en zussen antwoorden dat het thuis beter gaat op het einde van de begeleiding, weten zij niet of ze verder kunnen zonder hulpverlening. Op elke ontvangen vragenlijst staat een bedankje of compliment.

Uit de eindevaluatievragenlijsten van de opvoedingsverantwoordelijken, de aangemelde jongeren en broers en zussen komen de vele positieve effecten van de begeleidingen naar voor.

We blijven het appreciëren en aangenaam vinden om tekeningen als dankwoord terug te krijgen of een positieve noot te kunnen lezen op het einde van de vragenlijsten.

Follow-up

Een follow-up vindt plaats na 4-6 weken na het einde van de begeleiding.

De follow-up vragenlijsten zijn door 20 opvoedingsverantwoordelijken ingevuld. Er was één gezin waarbij één persoon niet aanwezig was op dat moment van het huisbezoek en er dus ook geen vragenlijst werd ingevuld. Bij de andere 3 opvoedingsfiguren hebben we de lijsten achtergelaten en we hebben ze niet meer mogen ontvangen.

Bij de jongeren zijn er 12 lijsten ingevuld bij de follow-up. Hier rekenen we zowel de aangemelde jongeren als de brussen mee.

Van de 20 opvoedingsverantwoordelijken geven 18 personen (90%) aan dat het beter of veel beter gaat na 4/6 weken. Bij de jongeren zijn dit er 12 en kunnen we dus concluderen dat 83% van de jongeren aangeven dat het beter of veel beter gaat na 4/6 weken.

In vergelijking met vorig jaar zien we de omgekeerde evolutie. Dit jaar zijn het de ouders die de evolutie thuis positiever ervaren dan de jongeren. Ook omtrent het schoolse gebeuren zien we deze evolutie.

Hoe is de situatie op school nu in vergelijking met voordien?	Aantal (ouders)	Aantal (jongeren)
Veel beter	3	0
Beter	7	5
Hetzelfde	5	3
Slechter	2	1
Veel slechter	0	0
Niet ingevuld	3	3
TOTAAL	20	12

Als we kijken naar de technieken zien we dat het aantal jongeren die hun technieken nog gebruiken na onze begeleiding minder zijn dan het aantal opvoedingsfiguren die de technieken nog gebruiken. De helft van de jongeren geeft aan geen technieken meer te gebruiken. Dit is grotendeels te verklaren doordat de thuissituatie in de meeste gevallen verbeterd is en de crisis gaan liggen is. Mogelijks heeft het gebruik van de technieken van de opvoedingsfiguren hierbij een positief effect op de jongeren. Van de jongeren die wel nog technieken gebruiken, zien we een verdeeldheid tussen de basistechnieken, afspraken en praktische tips.

Als het gaat over de technieken thuis, geven het merendeel van de ouders aan dat de technieken een houvast zijn en blijven in het hele proces. De meest gebruikte technieken zijn de afsprakenlijsten, gevolgd door onze basistechnieken en onze communicatietechnieken.

Bij 35% van de gezinnen is er tussen de begeleiding en de follow-up nog contact geweest. Dit valt onder de noemer nazorg. Voor de andere opvoedingsfiguren is er dit niet geweest, in onderling overleg met het gezin zelf. Zij geven achteraf aan dat het geen gemis was en ze geen verdere verwachtingen hadden van onze begeleiding. Ze hebben dit alleen kunnen dragen.

Tijdens het follow-up gesprek wordt onderstaande tabel inhoudelijk besproken.

NA FOLLOW-UP	Vervolghulp		
	Gestart	Op wachtlijst	Geen actie ondernomen
Agentschap Jongerenwelzijn (AJW, BJB)	2	3	2
Algemeen Welzijnswerk	2	0	1
Geestelijke Gezondheidszorg (CGGZ/KPC/CKP)	6	5	3
Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB)	2	0	2
Kind & Gezin (K&G, CKG)	0	1	1
Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)	0	2	0
Gemeentelijke/provinciale initiatieven	4	0	1
Andere	2	0	0
TOTAAL	18 (46%)	11 (28%)	10 (26%)

Hier zien we dat bijna de helft van de vervolghulp is kunnen opstarten.

Een vergelijking met de cijfers van op het einde van de begeleiding maken, is niet mogelijk. Door een mogelijke verandering van de gezinssituatie in deze tussenperiode werd er soms onbesproken vervolghulp geïnstalleerd bij de gezinnen.

2.2 Medewerkersresultaten

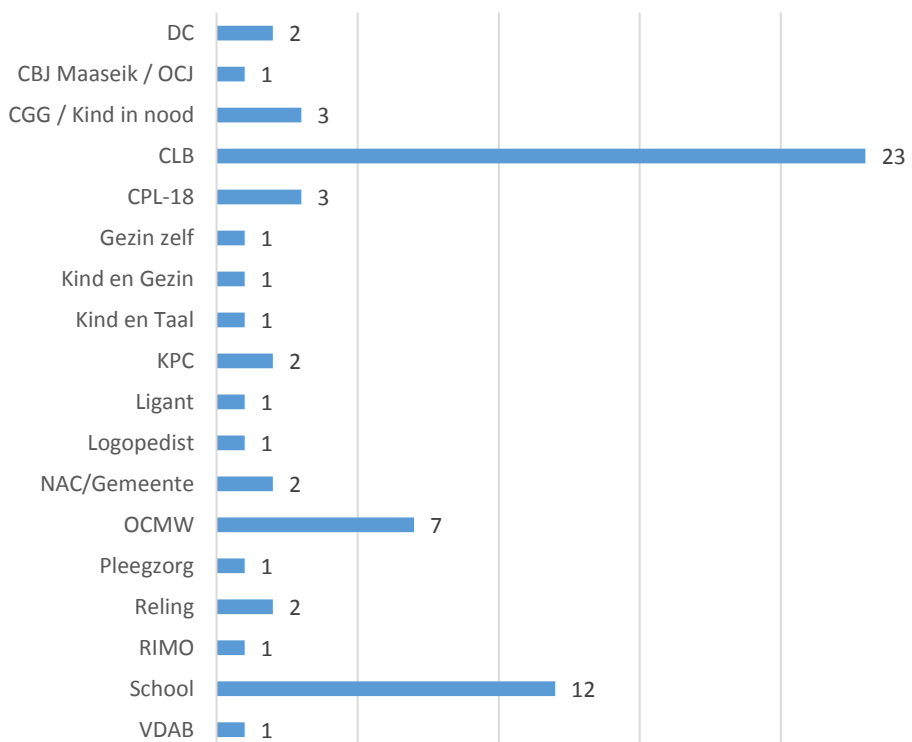
Het dragen van project Ikaros door twee gezinsmedewerkers en bij uitbreiding twee teams, biedt extra kansen binnen de voorziene ondersteuningsstructuur. We denken aan momenten als: teamvergadering, werkbegeleiding en opvolgingsgesprekken. De gezinsmedewerkers zijn elkaars eerste inhoudelijke aanspreekpunt. Daarnaast biedt het wisselend binnen de werkingen van team CAH en team Dagcentrum kansen om bedenkingen, verzuchtingen, feedback en positieve ervaringen te toetsen aan de expertise van elk team.

Het ondersteunende van het breder en samen dragen van project Ikaros is dat bij (onvoorziene) afwezigheden, gezinnen gemakkelijker opgevangen kunnen worden door de andere medewerker.

Tijdens vastgelegde overlegmomenten tussen de gezinsmedewerkers en de teamcoördinator wordt stilgestaan bij elkaars functioneren, feedback en het uitwisselen van ideeën. Evaluaties vinden vooralsnog plaats binnen de teams van CAH en Dagcentrum.

2.3 Maatschappijresultaten

Aanmeldingen

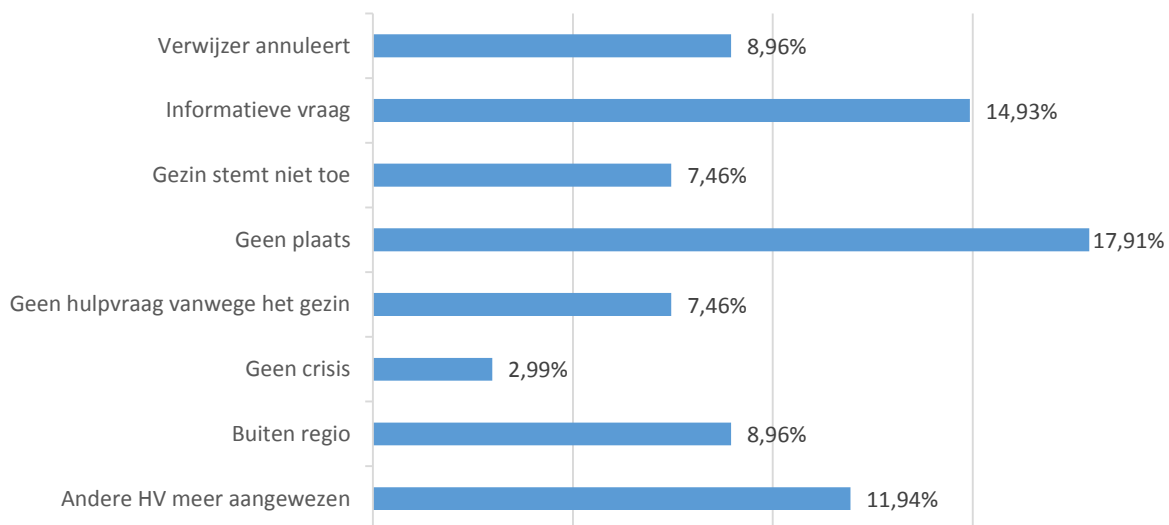
Zoals elk jaar zien we dat het CLB onze grootste aanmelder blijft, gevolgd door de scholen. We merken op dat scholen ons steeds vaker contacteren om een casus te bespreken of aan te melden. Verder zien we de diversiteit in het aantal aanmelders stijgen.

We zien een tendens dat er meer aanmeldingen zijn vanuit de GGZ-sector. In deze casussen voelen we dat een nauwe samenwerking nodig is om de gezinnen optimaal te kunnen ondersteunen. De expertise

van de GGZ-sector is hier een meerwaarde. Aanmelders zoals VDAB en logopedist zijn een bevestiging voor ons dat we gezinnen op een zo laagdrempelige manier bereiken.

Aanmeldingen vanuit het CAW, JWW, CKG en de opvoedingswinkel blijven volledig uit in 2018. Ook de vermindering van het aantal meldingen vanuit Kind en Taal springt eruit. Een verklaring hiervoor kunnen we niet bedenken. Ook deze partners blijven zeer belangrijk in de laagdrempelige werking van project Ikaros.

Reden (niet) starten

De meest voorkomende reden van het niet opstarten van een begeleiding blijft het tekort aan aanbod. Wat wel opvallend is, is dat het aantal 'geen open plaatsen' met de helft verminderd is ten opzichte van 2017. In 2018 zijn er veel meer diverse redenen waarom een begeleiding niet is opgestart. De daling van het percentage 'geen plaats' kan onder meer te maken hebben met de toename van verwijzers die hun aanmelding annuleren of de gezinnen die zelf geen hulpvraag hebben of zelfs de aanmelding weigeren op het laatste moment. Deze aspecten zijn sterk toegenomen.

We voelen wel dat aanmelders onze werkingsgebieden beter kennen, aangezien de meldingen buiten de regio met de helft verminderd zijn. Ook de indicaties voor opstart lijken gekend, aangezien er maar slechts een zeer klein deeltje van de meldingen geen crisis bevatten.

Kansarmoedecriteria

	2014	2015	2016	2017	2018
Maandinkomen van het gezin (laag, onregelmatig, werkloosheidsvergoeding, leefloon, niets)	9 (75%)	9 (75%)	6 (50%)	10 (83%)	7 (54%)
Opleiding van een van de opvoedingsfiguren (enkel lager onderwijs, niet beëindigd secundair, beroepsonderwijs, buitengewoon, analfabeet)	9 (75%)	9 (75%)	9 (75%)	9 (75%)	6 (46%)
Ontwikkeling van de kinderen in het gezin (laag stimulatie niveau, moeilijkheden verzorging, niet of onregelmatig school)	9 (75%)	8 (67%)	8 (67%)	10 (83%)	7 (54%)
Arbeidssituatie van de ouders (werkloosheid, beschutte werkplaats, aaneenschakeling van tijdelijke contracten)	10 (83%)	8 (67%)	9 (75%)	11 (92%)	10 (77%)
Huisvesting (verkrot, onveilig, ongezond, te klein, nutsvoorzieningen)	3 (25%)	4 (33%)	1 (8%)	6 (50%)	5 (38%)
Gezondheid (zwakke gezondheid, chronische ziekte, handicaps, gebrekkige of oneigenlijke deelname gezondheidszorg)	8 (67%)	9 (75%)	9 (75%)	10 (83%)	10 (77%)

De kansarmoede toont zich vooral op de criteria van arbeidssituatie en gezondheid gevolgd door het maandinkomen en de ontwikkeling van de kinderen, waar we voorheen zagen dat de kansarmoede breder was op alle criteria.

In 2018 zien we positieve verschuivingen in de kansarmoedecriteria ten opzichte van voorgaande jaren. Het maandinkomen is er in een kwart van de gestarte begeleidingen op vooruit gegaan. Het opleidingsniveau van de opvoedingsfiguren is gestegen, daar waar dit jaren op 75% heeft gestaan voldoet nu iets minder dan de helft aan dit criterium. Ook zien we een daling van het aantal gezinnen waarbij de ontwikkeling van de kinderen ernstig in het gedrang komt omwille van kansarmoede. De overige criteria blijven nagenoeg stabiel. We blijven onze doelgroep bereiken.

2.4 Eindresultaten

Cijfers 2018 (uitgedrukt in uren)	Totaal (13 gezinnen)	Gemiddeld per gezin
Contacten met het gezin (huisbezoeken)	426,70	32,82
Telefonische contacten met het gezin	9,22	0,70
Contacten met aanmelders	56,50	4,35
Contacten met school/CLB	43,23	3,33
Contacten met andere hulpverleners	29,98	2,31
Intern overleg	48,33	3,72

Het aantal contacturen in de huisbezoeken is in 2018 gestegen en is mede te verklaren door een extra begeleiding op jaarbasis. De contacturen met de aanmelders zijn toegenomen, met 2u gemiddeld per gezin, daar waar er vorig jaar nog sprake was van een afname. De contacturen met de school blijven nagenoeg hetzelfde. De contacturen met de andere hulpverleners zijn lichtjes afgenomen. Het intern overleg is gemiddeld lichtjes toegenomen per gezin. We zien dat het aantal uren face-to-face contacten het grootste stuk van de werktijd van een begeleiding in beslag neemt. Daarnaast zijn er de vele contacturen met de aanmelder, school en andere hulpverleners. We vinden in deze cijfers een bevestiging dat project Ikaros een brugfunctie tussen alle betrokken partijen op zich neemt.

3 Verbeterprojecten en acties

De verbeterprojecten van 2018, implementatie van 1G-1PL en profilering van het project, blijven gelden voor 2019. Het proces rond deze projecten vraagt nog meer specifieke acties.

De implementatie van 1G-1PL vraagt meer tijd dan gepland. Hierin hebben we de keuze gemaakt om het tempo van de organisatie te volgen. Zo genieten we mee van interne vormingen zoals 1G-1PL en netwerkversterkend werken. Acties die we plannen om in 2019 mee aan de slag te gaan zijn: aanmeldingsprocedure up-to-date houden met als denkkader 1G-1PL en deelnemen aan overlegmomenten in West-Limburg.

Profilering bekijken we dit jaar ruimer. Naast de gekende profilering bij de lokale besturen in het werkingsgebied van nu, gaan we de uitdaging aan om project Ikaros breder bekend te maken. Door ervaring hebben we geleerd dat profilering binnen de vier lokale besturen aandacht vraagt. Specifieke acties waar we dit jaar de focus op leggen: de verbinding en samenwerking tussen CLB en project Ikaros onderzoeken en waar nodig activeren. En zicht krijgen op wat maakt dat er voornamelijk wordt aangemeld bij het ontvangen van een mail en minder spontane aanmeldingen binnenkomen.

Naast de voorgaande acties zijn wij ervan overtuigd dat de volgende besproken acties van belang zijn om goede hulpverlening te kunnen waarmaken. Een start maken om het pedagogisch profiel vorm te geven, heropstarten van de werkgroep Ikaros zodat de verbeterprojecten en acties breder gedragen worden en een handleiding ontwikkelen om aan de slag te gaan met de techniek 'veiligheidslijsten'.

Algemeen besluit

Bij het schrijven van dit kwaliteitsverslag kwamen we tot de vaststelling dat project Ikaros tegen een hoge snelheid aan de slag is met bewust keuzes maken en onderbouwen. Ikaros is en blijft een project in beweging.

Dit kwaliteitsverslag helpt ons om stil te staan en te bespreken welke richting we uitgaan de volgende jaren. Heel wat acties lopen gelijktijdig en op verschillende domeinen. De kunst zit erin om deze hand in hand te laten gaan met ons welbepaald doel: de gezinnen zo goed mogelijk begeleiden. Subdoelen worden gesteld, afgetoetst, bijgestuurd en dit steeds met de blik op zowel het inhoudelijk werk als het registratiemateriaal.

Ook vele pennen waren in beweging, het kwaliteitsverslag telt verschillende auteurs die elk vanuit hun referentiekader mee accenten en bevindingen delen.

Het proces dat we gelopen hebben om dit kwaliteitsverslag tot stand te brengen, geeft ons de energie om project Ikaros verder uit te bouwen. In 2019 zal dit proces verder zijn weg kennen.